

ОБЩИНА АРДИНО

ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА АРДИНО 2025 - 2030 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

IV. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

V. МЕТОДОЛОГИЯ

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

VIII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА – КРИТЕРИИ

X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ардино е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.1, ал.2 , ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните и обхваща периода 2025-2030 г.

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места на територията на Община Ардино.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА.

ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при който усилията на общината, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

ПОДЦЕЛИ:

- Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и в останалите населени места и европейския имидж на България.

- Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популация съгласно разпоредбите на действащото законодателство

- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

- Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждане на домашен любимец.

ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлениято "безстопанствени кучета".

- Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

- Повишаване чистотата на градската среда.

- Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл.2 от Закона за защита на животните.

III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

- Закон за защита на животните.
- Закон за ветеринарномедицинската дейност.
- Становище на Световната здравна организация.
- Европейската конвенция за защита на животните.
- Международна практика.

IV. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

1. Описание на проблема.

Големият брой безстопанствени кучета води до:

- пренасяне на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.;
- регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета;
- много хора се страхуват от кучета.

2. Причини за възникване на проблема:

- Липса на контрол върху популацията на домашни кучета;
- Неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
 - Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
 - Пренасяне на малки кучета от селата и изоставянето им в гр. Ардино;
 - Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят - собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на кучета, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят;
 - Изоставяне на кучета от домакинствата от съседните области и общини по републиканската пътна мрежа;

3. Популация на безстопанствените кучета.

Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда два пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича *“носец капацитет на средата”* и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

4. Анализ на обстановката в населените места на Община Ардино.

През последните години не се наблюдава увеличаване на случаите ухапвания от кучета. Знае се, че нерегистрираните случаи са винаги повече от известните – различен дял от ухапаните остават извън полезрението на здравеопазването поради непотърсена медицинска помощ.

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта - когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни. Този гратисен период позволява паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета - регистрацията им, стерилизацията на част от тях. Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приют, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят

на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението "безстопанствени кучета".

Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация е:

1) прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивни (*социализирани*) безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;

2) регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на съвместни действия между местна власт, ОЗЖ и граждани бе основната причина за задълбочаване на проблема с безстопанствените кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

V. МЕТОДОЛОГИЯ

Успешната практиката налагат прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

3. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.

4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

5. Регистрация на домашните кучета.

6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

8. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда.

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

МЯРКА I. Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (*за кратко наричани обработка*) и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета:

- Обработката на безстопанствени кучета се извършва в регистрирани стационарни и/или подвижни амбулатории;

- Обработката се извършва на принципите на *масова кастрация* по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани;

- Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл.42, ал.1 от ЗЗЖ;

- Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от ЗЗЖ.

2. Евтаназия на неизлечимо болно и доказано агресивни безстопанствени кучета:

- Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1,2 и 4 от ЗВД и чл.51 от ЗЗЖ.

- Кучета, участвали в инцидент се залавят приоритетно в рамките на едно денонощие след подаване на сигнала. Сигналът се проверява по процедурата на

програмата. При потвърждение на сигнала кучетата се третират съгласно чл. 179, ал. 3, т. 4 от ЗВД и чл. 51 от ЗЗЖ.

3. Създаване на информационна база данни за обработените безстопанствени кучета, в която се вписва датата и мястото на обработката, ветеринарния лекар извършил манипулацията, мястото, на което е върнато кучето.

4. Установяване на устойчиви практики за осиновяване на безстопанствени животни.

5. Провеждане на информационно - образователни кампании.

Образователните кампании се изработват и провеждат съвместно от Организацията за защита на животните, Общинска администрация – Ардино.

МЯРКА II. Определяне на места за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета.

МЯРКА III. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

Контролът по спазване на програмата се извършва от кмета на Община Ардино и кметовете на съответните кметства.

МЯРКА IV. Създаване на организация за регистриране на домашните кучета и маркирането им като такива с подходяща маркировка.

1. Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВД. Общинска администрация - Ардино изготвя и поддържа регистър на домашните кучета на база подадени декларации.

2. Таксата за домашни кучета се събира от Общинска администрация - Ардино.

VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.

- Общинският съвет Ардино приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ардино и предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

- Кметът на община Ардино организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението ѝ пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

- Мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета се осъществяват чрез договор с лицензиран ветеринарен лекар и Организация за защита на животните: за залавяне, кастриране, чипиране и маркиране , ваксиниране, обезпаразитяване, издаване и попълване на паспорт в Националната ветеринарно-медицинска система на безстопанствени кучета, връщане на място, където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ.

- Кметът на Община Ардино или упълномощено от него лице организират настаняването на безстопанствените кучета в приюти, регистрирани по чл.137, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

2. Ветеринарни власти, които:

- Извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.
- Извършват контрол върху дейностите по програмата.
- Извършват ветеринарномедицински надзор на обработените кучета.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ).

- Съдействат при изготвянето на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ардино.

- Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

- Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.
- Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.
- Предоставят на Общинска администрация - Ардино списък на координатори за съдействие по места на дейностите по програмата.
 - Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.
 - Организират и провеждат задомителни кампании.

VIII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ардино, съгласно чл. 40б от ЗЗЖ.

1. Държавен бюджет.
2. Общински бюджет.
3. Постъпления от такси.
4. Дарения.
5. Проекти.
6. Организации за защита на животните.
7. Министерски съвет, по предложение на Министъра на земеделието, храните и горите, и Министъра на финансите, може да представи средства за изпълнение на програмата.

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА - КРИТЕРИИ:

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:
 - Повишаване безопасността на гражданите.
 - Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
 - Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
 - Намаляване на социалното напрежение.
 - Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.
2. Количествени подобрения.
 - Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приюти.
 - Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.
 - Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД и Наредба за определяне и администриране местните такси и цени на услуги на територията на Община Ардино.
3. Критерии за изпълнението на програмата.
 - Брой на обработените животни.
 - Брой на регистрираните домашни кучета.
 - Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито - по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
 - Брой на кастрираните домашни кучета.
 - Брой на задомените кучета .

- Годишен отчет за извършените дейности по програмата и резултати представени от кмета на общината пред изпълнителния директор на Националната ветеринарномедицинска служба, съгласно чл. 40, ал.4 от Закона за защита на животните.
- Брой граждани участващи като доброволци с цел реализация на програмата

Х.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- Организиране и провеждане на съвместни дейности по кастрация и маркиране на домашни кучета;
- Преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Ардино, след уведомление от министъра на земеделието, храните и горите;
- Осъществяване на контрол относно притежаването на кучета в домашни условия – общински служители, кметове и кметски наместници на населените места от община Ардино:
- Информираност на всички заинтересовани страни относно намаляване броя на безстопанствените кучета. Активно участие и отговорност при отглеждане на домашни любимци от страна на техните стопани;

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ардино 2025 - 2030 г. е изготвена, съгласно чл.40, ал.1, ал.2 , ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ, и е приета с Решение № 229/ 07.03. 2025 год. на Общински съвет - Ардино.